

Hvad gør en hr. Jesper Langballe, når forskerne ikke giver ham ret? Jo, han får gennemført, at der skal nedsættes et helt nyt forskningsinstitut med det erklærede formål, at nu skal forskerne komme frem til et resultat, der passer de politiske magthavere. Det var den forskningspolitik, der blev bedrevet i det hedengangne Østeuropa. Stalinismen har ikke kun fat i sjælene hos forbedrede kommunister, den er fast indgroet i hovederne på folk som hr. Jesper Langballe, hr. Søren Krarup og desværre også statsministeren.

Statsministerens egne kommentarer var af samme skuffe. Han udtrykte utilfredshed med forskningens resultater. Han havde tilsyneladende en interesse i at køre videre med kulturkampen, med en kritik af dem, han påstod havde svigtet moralsk, og ville have frem i lyset, hvad det var for mennesker i Danmark, der reelt gik fjendens ærinde. Jeg ser frem til, om han er i stand til at have bedre argumenter her under debatten i dag, og ser så frem til en ordentlig diskussion.

Besvarelse

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er glad for denne lejlighed til at drøfte den kolde krig. Det er både nødvendigt og rigtigt, at vi forholder os kritisk til vores historie, at vi tager ved lære, og at vi søger at undgå gentagelser af tidligere tiders fejl.

Historien tilhører os alle. Det er netop kendetegnende for totalitære regimer, at de forsøger at bemægtige sig fortolkningen af historien. Regimerne bag Jerntæppet var i den forbindelse ingen undtagelse. Vi er så heldige at leve i et demokratisk samfund, hvor historien netop ikke bliver dikteret af regeringen.

Se, nu er jeg jo ikke faghistoriker, og Folketinget er næppe det bedste sted til en faghistorisk diskussion. Men vi kan tage en politisk diskussion. Der blev jo under den kolde krig taget politiske beslutninger, og de kan selvfølgelig drøftes.

DIIS-rapporten om den kolde krig forsøger at klarlægge og blotlægge forudsætningerne for disse beslutninger og redegøre for deres konsekvenser, og heri ligger naturligvis også en vurdering, som man kan være enig i eller uenig i. Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg ikke er enig i alle DIIS-rapportens vurderinger. Det var i øvrigt heller ikke at vente. For mig som politiker, både dengang og nu, er det en politisk vur-

dering, der tæller, det er den, vi skal drøfte i dag, og det ser jeg frem til.

Jeg vil gerne indledningsvis slå fast, at rapporten er et resultat af et stort arbejde udført af de involverede forskere. Vi har med denne rapport fået et fagligt kompetent og foreløbigt grundlag for at drøfte den kolde krig.

Kl. 15.55

Et af formålene med dette arbejde har været at skærpe opmærksomheden om den kolde krig, og alene ud fra det formål har rapporten været en ubetinget succes, for rapporten har udløst en livlig debat, og det kan man kun hilse velkommen.

Forskerne siger selv, at en sådan rapport aldrig kan blive den endelige sandhed eller det sidste ord om dette emne. Vi mangler f.eks. fortsat viden om interne sovjetiske overvejelser. Forskningen i den kolde krig er altså ikke slut med denne rapport. Regeringen ønsker den kolde krig belyst så alsidigt og så mangespektret som muligt, og derfor er jeg meget tilfreds med, at der på finansloven er afsat midler til et center for koldkrigsstudier.

Men jeg er som sagt ikke enig i alle rapportens vurderinger.

Rapporten beskæftiger sig med fodnoternes betydning i forholdet til vore allierede. Nogle allierede bliver citeret for, at fodnoterne skadede Danmarks omdømme, en diplomat bliver citeret for, at fodnoterne ikke havde nævneværdig betydning, og forskerne finder det på den baggrund vanskeligt at vurdere betydningen af fodnoterne for vores omdømme.

Jeg vil gerne slå én ting fast: Den daværende regering havde en klar opfattelse af, at Danmarks omdømme blev skadet. Det var jeg enig i dengang, og det er jeg enig i i dag.

Når skadevirkningerne ikke blev større, så var det jo, fordi regeringen dengang formåede at begrænse skaderne. Det lykkedes ganske enkelt den daværende regering at afbøde de værste konsekvenser af oppositionens helt uansvarlige fodnotepolitik. Og det er ikke særlig vanskeligt at vurdere, hvad der var politisk rigtigt, og hvad der var politisk forkert. Det forholder rapporten sig ikke til, men det gør jeg.

Sagen er den, at hvis alle NATO-lande havde gjort sådan, som fodnoteflertallet i det danske Folketing ønskede, så havde der ikke eksisteret nogen holdbar og brugbar NATO-alliance.

Når fodnoterne lykkeligvis ikke fik nogen nævneværdig betydning, så skyldtes det, at vore NATO-partnere heldigvis ikke lyttede til og ikke